

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobkyně: Z. J.
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. února 2025, č. j. RN-xx

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 4. února 2025, č. j. RN-xx, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 7. 10. 2024, č. j. R-7.10.2024 – xx (dále také jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), rozhodla podle § 56 odst. 1 písm. e) ve spojení s písm. c) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zdp*“ nebo „*zákon o důchodovém pojištění*“), o tom, že se žalobkyni snižuje ode dne 18. 11. 2024 výše invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, jelikož podle posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „*IPZS*“) poklesla pracovní schopnost žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 40%.

2. Rozhodnutím ze dne 4. 2. 2025, č. j. RN-xx (dále také jen „*napadené rozhodnutí*“), žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění rozhodnutí uvedla, že přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v celém rozsahu včetně rozsahu uplatněných námitek, posoudila invaliditu žalobkyně a v tomto směru odkázala na vypracovaný nový posudek o invaliditě ze dne 24. 1. 2025, dle kterého poklesla pracovní schopnost žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 40 %.
3. Žalovaná v rozhodnutí vyjmenovala, z jakých odborných lékařských nálezů lékař IPZS při novém posouzení vycházel (strana 2 napadeného rozhodnutí) a k jakým skutkovým zjištěním dospěl (uveden diagnostický souhrn onemocnění žalobkyně). Lékař IPZS uvedl, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V (duševní poruchy a poruchy chování), položce 7b (poruchy osobnosti – středně těžké postižení, stavy s podstatným narušením pracovního a společenského fungování, závažné maladaptivní chování, opakované situační dekompenzace) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů, pro které stanovil míru poklesu pracovní schopnosti 40%.
4. Takto stanovená konečná míra poklesu pracovní schopnosti odpovídá invaliditě prvního stupně ve smyslu § 39 zdp.
5. K námitkám žalobkyně, která nesouhlasila s posouzením svého zdravotního stavu, žalovaná uvedla, že rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je duševní postižení, jmenovitě se jedná o osobnostní problematiku. Mezi doloženými lékařskými nálezy nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro posudkový závěr. Zdravotní stav a jeho funkční důsledky byly pro účely posudkového závěru lékaře IPZS zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití posudkových kritérií stanovených v právních předpisech, protože byly objektivizovány všechny skutečnosti týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků významné pro posudkový závěr. Proto byly námitky jako nedůvodné zamítnuty.

II. Obsah žaloby

6. Žalobkyně se žalobou domáhá zrušení napadeného rozhodnutí. V žalobě namítla, že považuje napadené rozhodnutí za nesprávné, jelikož žalovaná při rozhodování odůvodnila napadené rozhodnutí tím, že dle posudku lékaře IPZS byl žalobkyni snížen invalidní důchod ze III. stupně na invalidní důchod I. stupně. Dále uvedla, že posudkový lékař učinil závěr, aniž by podrobněji zkoumal její zdravotní stav. Na jednání nebyla přizvána, proto si lékař IPZS nemohl učinit odpovídající představu o jejím zdravotním postižení.
7. Žalobkyně s výrokem napadeného rozhodnutí nesouhlasí, jelikož se její zdravotní problémy v kolektivu lidí s časem a věkem zhoršují. Má i fyzické problémy. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nemůže nastoupit do zaměstnání.
8. Uvedla, že by se k procentní míře poklesu pracovní schopnosti stanovené lékařem IPZS mělo přičíst 10 %.
9. Závěrem sdělila, že z uvedených skutečností vyplývá, že rozhodnutí žalované bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
10. Na podporu svého tvrzení o zhoršujícím se zdravotním stavu k žalobě doložila lékařské zprávy (lékařská zpráva z gynekologie – MUDr. P. C. s.r.o. ze dne 15. 1. 2025; lékařská

zpráva z urologie – MUDr. B. K., ze dne 5. 2. 2025; lékařské zprávy z psychiatrie – MUDr. A. W., ze dne 16. 12. 2022, 29. 5. 2024, 18. 9. 2024, 20. 2. 2025 a 28. 3. 2025; lékařská zpráva z neurologie – MUDr. V. V., ze dne 1. 4. 2025; výstupní lékařská zpráva z psychiatrické nemocnice Kosmonosy ze dne 12. 1. 2024; lékařská zpráva z gynekologie – První privátní chirurgické centrum, spol. s.r.o., ze dne 2. 9. 2024 a 18. 9. 2024; lékařská zpráva z neurologie – MUDr. D. M., ze dne 22. 12. 2024; lékařská zpráva z I. interní kardioangiolog. kliniky – doc. MUDr. R. M., Ph.D., ze dne 12. 1. 2023; lékařská zpráva z ortopedie – doc. MUDr. E. Š., ze dne 30. 1. 2023; lékařská zpráva z neurologie – MUDr. L. R., ze dne 20. 3. 2023; předběžná propouštěcí zpráva z psychiatrické nemocnice Kosmonosy ze dne 25. 8. 2023; závěrečná zpráva oblastní nemocnice Jičín a.s. ze dne 15. 11. 2023; lékařská zpráva z mamologie a sonografie s.r.o., ze dne 5. 8. 2021; lékařská zpráva – MUDr. P. S., ze dne 21. 1. 2021).

III. Vyjádření žalované

11. Žalovaná je přesvědčena, že po zhodnocení veškeré předložené zdravotnické dokumentace žalobkyně byl posudky vypracovanými lékaři IPZS plně posouzen a zjištěn její zdravotní stav. Při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz. Posudky považuje žalovaná za objektivní.
12. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Jednání soudu

13. Při jednání soudu dne 21. 10. 2025 zůstali účastníci řízení na svých stanoviscích a návrzích.
14. Soud následně provedl důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové ze dne 9. 9. 2025.
15. Z jeho závěru vyplynulo, že za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovních schopností považuje posudková komise poruchu osobnosti – emočně nestabilní, funkčně středně těžké postižení, s opakovanými situačními dekompenzacemi.
16. Takto popsáný stav koreluje s kritérii v kapitole V., položky 7b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti stanovila komise na 45 %. Horní hranici zvolila vzhledem k charakteru a průběhu základního onemocnění u posuzované žalobkyně s ukončeným základním vzděláním.
17. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu žalobkyně zvýšila komise dle § 3 výše uvedené vyhlášky procentní míru poklesu pracovní schopnosti o 10 % na celkových 55 %.
18. Závěr posouzení zněl tak, že k datu 4. 2. 2025 odpovídal zdravotní stav žalobkyně 2. stupni invalidity a byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí na 55 %.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

19. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl při jednání.

20. Nutno konstatovat, že stěžejní otázkou v projednávané věci bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Soud byl proto povinen vyžádat si odborný lékařský nálezn. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR prostřednictvím svých posudkových komisí, jak plyne z ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPSZ“). Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a zachované pracovní schopnosti žalobce, ale také k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 6 Ads 23/2018-37, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
21. Krajský soud dále považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 Ads 37/2003-92).
22. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.
23. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 4 Ads 13/2003-54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
24. V přezkumném řízení soud konstatoval k důkazu z lékařské dokumentace IPZS posudek o zdravotním stavu žalobkyně ze dne 2. 9. 2024, v němž po uvedení diagnostického souhrnu onemocnění žalobkyně a odborných lékařských nálezů, z nichž bylo při posouzení jejího zdravotního stavu vycházeno, byl učiněn lékařem IPZS závěr, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobkyně je zdravotní postižení uvedené

- v kapitole V., položce 7b přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovil dle uvedené položky na 40 %. Dle učiněného závěru byla žalobkyně invalidní pro invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zdp.
25. V posudku o invaliditě IPZS – Lékařské posudkové služby, pracoviště pro námitkové řízení, ze dne 24. 1. 2025 (nový posudek o invaliditě), je uveden výčet rozhodujících podkladů – lékařských zpráv o zdravotním stavu žalobkyně, diagnostický souhrn onemocnění žalobkyně (zjištěn ve shodě s předchozím lékařem IPZS) a výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Posudkové zhodnocení a závěr je uveden výše v části I. tohoto rozsudku.
26. Z těchto důvodů požádal krajský soud PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové o vypracování posudku o zdravotním stavu žalobkyně a stanovení stupně invalidity k datu vydání napadeného rozhodnutí. Posudek byl vyhotoven po jednání posudkové komise konaném dne 9. 9. 2025 za přítomnosti žalobkyně. PK MPSV zasedala v řádném složení za účasti odborného lékaře z oboru psychiatrie, zdravotní stav žalobkyně hodnotila na podkladě spisu zdejšího soudu, přiložené spisové dokumentace IPZS, ze zdravotní dokumentace od praktické lékařky MUDr. K., z nálezů doložených k žalobě a z pohovoru se žalobkyní.
27. Závěr posouzení zněl tak, že k datu 4. 2. 2025 odpovídal zdravotní stav II. stupni invalidity a byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí na 55 %.
28. PK MPSV odůvodnila, že na základě doložených nálezů a objektivizace zdravotního stavu v průběhu jednání dospěla posudkovému závěru, a to, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 2 písm. b), tedy že je invalidní ve druhém stupni.
29. Den změny stupně invalidity byl stanoven na 2. 9. 2024 s dobou platnosti do 30. 9. 2028.
30. Z posudku vypracovaného PK MPSV v Hradci Králové poté vyplynulo, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ustanovení § 26 zákona o důchodovém pojištění.
31. Žalobkyně je invalidní dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Jde o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 55 %. Den změny stupně invalidity byl určen na 2. 9. 2024. Žalobkyně je schopna po vzniku invalidity II. stupně vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně nižšími nároky na duševní a tělesné schopnosti, v podstatně menším rozsahu a intenzitě. Je schopna rekvalifikace na jiný druh výdělečné činnosti.
32. Krajský soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a po provedeném dokazování v návaznosti na příslušná zákonná ustanovení dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
33. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zdp je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
34. V odstavci (2) cit. ustanovení je uvedeno, že jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla

- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
35. Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok (§ 26 zdp).
36. Podle ustanovení § 39 odst. 4 zdp se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
37. Procentní míry poklesu pracovní schopnosti jsou uvedeny v příloze k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje se posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).
38. Podle ustanovení § 2 odst. 1 cit. vyhlášky je pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.
39. Je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (odst. 3 cit. ustanovení).
40. V § 3 citované vyhlášky se uvádí: (1) V případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (2) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (3) Zvýšení

horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů.

41. V § 4 citované vyhlášky se uvádí: (1) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce nemá vliv, popřípadě má jen nepodstatný vliv na schopnost pojištěnce využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti a na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti a v důsledku toho je pokles pracovní schopnosti pojištěnce menší, než odpovídá dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů. (2) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce je stabilizovaný nebo pojištěnec je adaptován na své zdravotní postižení a v důsledku toho je pokles pracovní schopnosti pojištěnce menší, než odpovídá dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů. (3) Snížení dolní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů.
42. Rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na lékařském odborném posouzení. Posuzování míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou medicínskou a soud si o této otázce nemůže učinit úsudek sám, neboť nemá odborné medicínské znalosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2017, č. j. 8 Ads 180/2016–50, všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20, se uvádí: „*správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o němž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).*“
43. Napadeným rozhodnutím ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím byl přiznán žalobkyni ode dne 2. 9. 2024 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně dle § 38 písm. a) zdp. V řízení před krajským soudem z posudku PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 9. 9. 2025 vyloučeno, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí (4. 2. 2025) invalidní pro invaliditu druhého stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. b) zdp. Konečná míra poklesu pracovní schopnosti byla uvedeným posudkem stanovena ve výši 55 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně. Vzhledem k popsánému rozporu mezi jednotlivými posudky zdejšímu soudu nezbylo, než napadené rozhodnutí zrušit.
44. Podle § 41 výše základní výměry invalidního důchodu činí 10 % průměrné mzdy měsíčně. Výše procentní výměry invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně činí za každý celý rok doby pojištění procentní hodnotu výpočtového základu měsíčně stanovenou ve výši procentních hodnot uvedených v § 34 odst. 1; ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé a třetí a § 34 odst. 2 se použijí obdobně. Jde-li o invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, činí procentní výměra tohoto důchodu třetinu procentní výměry stanovené podle věty první a jde-li o invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, činí procentní výměra tohoto důchodu polovinu procentní výměry stanovené podle věty první. Při změně stupně invalidity se nově stanoví výše procentní výměry invalidního důchodu, a to ode dne, od něhož došlo ke změně stupně invalidity. Nová výše procentní výměry invalidního

důchodu se stanoví jako součin procentní výměry invalidního důchodu, který náležel ke dni, který předchází dni, od něhož dochází ke změně stupně invalidity, a koeficientu přepočtu podle přílohy č. 2 k tomuto zákonu. Pro vyšší procentní výměry invalidního důchodu podle odstavce 2 se jako doba pojištění uvedená v § 11 a v § 13 odst. 1 započítává v rozsahu stanoveném v odstavci 5 i dopočtená doba, kterou je doba ode dne vzniku nároku na invalidní důchod do dosažení důchodového věku uvedeného v § 32; u žen se přitom bere v úvahu důchodový věk stanovený pro ženy, které nevychovaly žádné dítě, a u mužů se bere v úvahu důchodový věk stanovený pro ženy stejného data narození, které nevychovaly žádné dítě. Dopočtená doba se však nezapočítává, jestliže invalidita vznikla následkem úmyslného poškození zdraví, které si pojištěnec způsobil nebo nechal způsobil, nebo poškození zdraví pojištěnce, které vzniklo jako následek jeho úmyslného trestného činu.

45. Dopočtená doba se započte:

a) plně, je-li období od 18 let věku do vzniku nároku na invalidní důchod kryto dobou českého pojištění nebo vznikla-li invalidita následkem pracovního úrazu anebo doba, která není kryta dobou českého pojištění, je kratší 1 roku, vznikla-li invalidita před 28. rokem věku pojištěnce, 2 let, vznikla-li invalidita od dosažení věku 28 let do 40. roku věku pojištěnce, nebo 3 let, vznikla-li invalidita od dosažení věku 40 let pojištěnce,

b) ve sníženém rozsahu, nejsou-li splněny podmínky uvedené v písmenu a); v tomto případě se krátí dopočtená doba v poměru délky dob pojištění získaných v českém pojištění v období od 18 let věku do vzniku nároku na invalidní důchod k době, která uplynula od dosažení 18 let věku do dne vzniku nároku na invalidní důchod, s tím, že po tomto krácení se počet dnů dopočtené doby zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru;

46. Podle § 56 odst. 1 písm. b) zdp, zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží.

47. Podle § 56 odst. 1 písm. e) zdp, zjistí-li se, že se změnily skutečnosti rozhodné pro výši důchodu nebo pro nárok na jeho výplatu, postupuje se obdobně podle ustanovení písmene b) nebo c).

48. Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v řízení před správním orgánem došlo k vadám, pro které krajskému soudu nezbylo, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí žalované pro vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť soud zjistil skutkový stav věci jinak, než žalovaná v původním správním řízení. Současně soud vrací věc žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž žalovaná bude vycházet z výsledků zjištěných krajským soudem (§ 78 odst. 6 s. ř. s.), tedy, že na základě posudku PK MPSV v Hradci Králové je žalobkyně invalidní v tzv. druhém stupni podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a postupem dle § 56 odst. 1 písm. e) a b) zdp žalobkyni přizná invalidní důchod a rozhodne o doplatku tohoto důchodu za dobu od jeho odepření do jeho přiznání.

49. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

VI. Náklady řízení

50. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně sice byla ve věci úspěšná, při jednání však uvedla, že náhradu nákladů řízení nepožaduje, protože jí žádné nevznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 21. října 2025

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce